

dok 447

200800738 16.10.08
KI-501

Ullern
kirke

Ullern menighet
Holgerslystveien 22
0280 OSLO

7. oktober 2008

Høringssvar fra Ullern menighet innstillingen "Styrket demokrati i Den norske kirke"

Vi viser til mottatt høringsdokument med innstillingen "Styrket demokrati i Den norske kirke" og vårt brev av 2. september 2008 der vi ber om forlenget høringsfrist.

Etter behandling i Ullern menighetsråds møte 6. oktober 2008, har vi følgende kommentarer

1. Prosessen

Vi konstaterer at den foreliggende innstillingen fra arbeidsgruppen legger frem ulike forslag som har som intensjon å stryke Den norske kirkes organers demokratiske legitimitet. Selv om "kirkeforliket" i Stortinget har gitt føringer i tråd med Bakkevig-utvalgets fremtidige innstilling, bør endringer av en omfattende karakter med prinsipielle dimensjoner, ikke undergis hastebehandling.

En rekke av de forslag som fremmes ligger innenfor det mandat som etter kirkeloven er gitt Kirkemøtet, jf Kirkeloven § 23. Vi forutsetter derfor at de prosedyrer som Kirkemøtet og Kirkerådet har etablert for sin saksbehandling kommer anvendes når disse forslagene skal tas opp til endelig og avsluttende behandling.

2. Demokrati

Menighetsrådet er grunnleggende positiv til tiltak som kan bidra til økt demokratisk medvirkning i Den norske kirke. Vi er ikke redd for tiltak som bidrar til økt representativitet i Den norske kirke. Den nåværende deltagelsen ved menighetsrådsvalg er dessverre alt for lav. Flere av de ordningene som foreslås, kan bidra til å øke det folkelige engasjementet i Den norske kirke blant dens dømte medlemmer. Forhåpenligvis kommer dette også til uttrykk ved økt oppslutning om de kirkelige valgene.

Det synes som om det er en tenkemåte i innstillingen hvor systemet for det borgerlige politiske demokrati og demokratiske prosesser i interesseorganisasjoner med noen modifikasjoner tenkes utvidet i forhold til Den norske kirke. Problemet vil være at det neppe vil bli en oppslutning om kirkelige valg, tilsvarende alminnelige valg selv om Den norske kirkes medlemsmasse omfatter størstedelen av befolkningen. Dersom en gjør store bestrebelser på å øke valgdeltagelsen med ulike virkemidler, vil kirken neppe nå opp til et antatt ideal. Spørsmålet blir

da når den politiske forutsetningen kan sies å være innfridd og med hvilke tidshorisont. Tiden frem til 2014 kan være for knapp for så store endringer som det legges opp til.

En konsekvens av disse forslagene fra utvalget kan være en uheldig politisering av de kirkelige valgene. Dette stiller kirken overfor krav om at ulike kirkelige interesser må organisere seg og gjøre sin innflytelse markant gjeldende. Dermed kan en få formalisert og tydeliggjort i lokalkirken splid og uenighet i ulike kirkelige saker og konkrete spørsmål. Et annet forhold er at en del kirkelige spørsmål er lite egnet til slik polarisering, jf liturgimyndighet. Det er vanskelig å utarbeide politiske plattformer som enkeltpersoner kan gå til valg på. Det betyr at en vil kunne vå en utvikling hvor "kjendis"-faktoren vil komme til å bli tillagt betydelig vekt, fremfor kandidatens kirkelige juidicium. Et annen side ved dette er at noen kirkelige interesser har betydelig større ressurser til å organisere sine interesser og derved få en urettmessig stor innflytelse i forhold til det brede gross, som ikke har et organisatorisk apparat å spille på.

I kirken er det en modell der den ordinerte tjeneste har en integrert funksjon i de valgte rådene på alle plan. Dette har sammenheng med at en kirke ikke alene er underlagt demokratiske politiske styringsprosesser, men vil måtte forholde seg til kirkens grunnlag og innstiftelse. I utredningen er dette beskrevet som "demokrati med kirkelig representativitet". Vi vil fremholde at det må være tydelige sikringsmekanismer i kirkeordningen både prosedyremessig og representativt, som sikrer kirken kontinuitet med dens basis. Av økumeniske grunner vil dette også være avgjørende. Dette får konsekvenser for vurderingen av forslaget om å endre nåværende balanse mellom den geistlige tjeneste og leke i bispedømmerådene og Kirkemøtet. Nå endres dette uten en større prinsipiell tenkning. Tilsvarende kan anføres for nåværende ordning. Den har heller ikke en overbevisende teologisk begrunnelse.

For å løse dette kan en derfor vurdere et to-kammersystem i kirkestrukturen, politisk folkevalgt og geistlig tjeneste/kirkelige ansatte. Dette vil tydeliggjøre forskjellen på politisk styring og profesjonsstyring i strukturen.

Vi vil fremholdet at deltagelse i og bruken av kirkelige handlinger er også en indikator på kirkens demokratiske legitimitet. Det er ofte en sammenheng mellom aktivitet og ønske om innflytelse. I valg- og styringsordninger må dette konkretiseres. Konsekvensen av dette synet kan være at deler av ordningen av indirekte valg må videreføres når kirkens øverste styringsorganer med betydelig myndighet, skal velges.

3. Begrepsbruken

Vi støtter at ordet "råd" byttes ut med "styre". Dette vil tydeliggjøre at de kirkelige organene er styringsorganer og ikke kun konsultative organer i den kirkelige struktur og for den geistlige tjeneste.

4. Økonomi

Det vil være et mål å lage styringsordninger som er slik at disse ville kunne brukes dersom kirkens finansiering ville kunne komme til å bli sikret på annen måte enn i dag. Et testspørsmål er om vi som menighetsråd, ville bruke innsamlede midler til dette formålet. I kirken vil det være en målsetning om ikke å lage systemer som er så omfattende og kostbare i praksis. Antydningen om at denne reformen vil medføre økte kostnader på anslagsvis 100 mil kr, gjør at de forslagene som fremmes må sees i relasjon til den faktiske nytten de har. Utvidelse av Kirkemøtet som er foreslått, kan være en demokratisk gevinst, men innebærer også en vridning av ressursene fra utadrettet kirkelig arbeid til administrative styringsfunksjoner.

5. Kommentarer til konkrete forslag fremmet

Valgordninger

Vi er i tvil om det er klokt med radikale endringer ved valget i 2009. Det er nå snart ett år til valget og forberedelsene er i gang etter det gamle systemet.

Størrelse på bispedømmerådene

Vi finner gode grunner for at representasjon i Kirkemøtets skal avspeile medlemsmassen i det aktuelle bispedømme.

Vi mener at den døvekirkelige representanten i Oslo bispedømme, skal komme som en ytterligere representant i tillegg til økningen som følge av folketallet her. Det innebærer at Oslo bispedømme gis 10 representanter.

Preferansevalg

Vi støtter en ordning med preferansevalg.

Indirekte eller direkte valg til bispedømmeråd/Kirkeråd

Et enstemmig menighetsråd støtter en ordning med en kombinasjon av indirekte valg og direkte valg. Dette betyr at vi støtter "Ordning 2"

Bispemøtet

Menighetsrådet støtter en styrking av presesfunksjonen i Bispemøtet. Flertallet (6 stemmer) i rådet finner at dette ikke bør etableres i Nidaros, men et mindretall på to ønsker at denne funksjonen legges dit.

Valgdag

Vi ser at det kan være fordeler med samtidighet mellom kirkelige valg og politiske valg. Et flertall på 6 stemmer støtter at valgdagen er sammenfallende med politiske valg. Et mindretall på to går i mot en slikt sammenfall mellom kirkelig og politiske valg.

Imidlertid vil vi peke på at dette kan ha en diskriminerende effekt på andre trossamfunn med andre demokratiske styringsstrukturer og kople og forvente norsk borgerplikt til kristenplikt i forhold til Den norske kirke.

Valglokalene må derfor være strengt adskilt fra de alminnelige valglokalene.

Det må også være mulighet til å ha flere valgdager knyttet til gudstjenestefeiring.

Vi støtter at det etableres en ordning med valgkort.

Tilsetting

Utredningen tar ikke stilling til tilsetting av prester. Menighetsrådet vil fremholde at i en ny kirkeordning må menighetsrådets innflytelse i tilsettingsprosessen styrkes. Svært mye taler for at en må finne frem til ordninger der tilsettingsorganet for menighetsprester og kirkelige tilsatte blir tillagt samme organ. I en ny kirkeordning må det derfor gis rom for delegasjon og forsøkshjemler som kan bidra til at det blir en arbeidsgiverlinje i Den norske kirke.

- proster.

Vi støtter at tilsetting av proster foretas av bispedømmerådet. Gjeldende regler hvor alle menighetsrådene avgir uttalelse i saken, kan videreføres.

- biskoper

Vi støtter en ordning der tilsetting av biskop foretas i det aktuelle bispedømme. I en vekting av resultatet fra ulike stemmegrupper, vil vi fremholde at demokratihensynet til sier at de lokale instanser bør tillegges størst vekt.

Med vennlig hilsen

Villa Wahl Stranger

Villa Wahl Stranger

Daglig leder

For Ullern menighetsråd